

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ylimääräisestä ostovähennyksestä liikevaihtoverotuksessa

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan verovelvollisille korvattavaksi liikevaihtoveroprosentin korottamisesta aiheutuva tappio eräiden varastossa olevien tavaroiden osalta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tule-

maan voimaan ennen 1.6.1983 tapahtuvaa liikevaihtoveroprosentin korotusta heti, kun eduskunta on hyväksynyt lain.

PERUSTELUT

Joulukuun 17 päivänä 1982 annetulla lailla (945/82) liikevaihtoveron määrä on 1.6.1983 lukien korotettu 14 prosentista 16 prosentiksi. Liikevaihtoverolaissa säädetystä vähennysmenettelystä johtuu, että verokannan korottaminen ei aiheuta täysin verollisten tavaroiden varastojen osalta verovelvollisille tappiota. Osittaisverollisten tavaroiden, kuten peruselintarvikkeiden, rehujen, lannoitteiden ja apteekkitavaroiden ostohinta on kuitenkin vähennyskelpoinen myynnin verotusarvoa laskettaessa ostohinnan verottomuudesta huolimatta.

Verovelvollisille aiheutuu tappiota, jos vähennysmenettelyyn oikeuttava ja veron suorittamiseen velvoittava liiketoimi sattuvat saman osittaisverollisen tavaran kohdalla eri puolille liikevaihtoveroprosentin korotuksen toimeenpanopäivää. Tappio aiheutuu siten, että alemman verokannan voimassaoloaikana tehdystä ostovähennyksestä saadaan liikevaihtoveron palautusta vain alemman verokannan edellyttämä määrä. Tämä varastotappio ehdotetaan korvattavaksi vastaavalla tavalla kuin aikaisemminkin liikevaihtoveroprosenttia korotettaessa eli siten, että verovelvolliset oikeutetaan tekemään veroprosentin noustessa hallussaan olleiden osittaisverollisten tavaroiden ja näitä sisältävien tavaroiden osalta yli-

määräinen ostovähennys alkutuottajalle, alkupe-
räiselle valmistajalle, apteekkitavarakaupalle tai apteekkitavaratehtaalle taikka maahantuotaessa maksetusta ostohinnasta tai alkutuotteita sisältäviä jalosteita maahantuotaessa niihin sisältyvän alkutuotteen arvosta. Edellä tarkoitettu ylimääräinen vähennys eli 2/16 edellä tarkoitettusta ostohinnasta tai arvosta myönnettäisiin veroteknisistä syistä vain sellaisista tavaroista, joiden varastomäärät ovat merkittävät ja joiden kohdalla verottoman ostohinnan osuus kuluttajahinnasta on huomattava. Tämän mukaisesti ylimääräinen vähentämisoikeus tulisi koskemaan seuraavia tavaroita: kahvi, meijerivoi, voi-kasviöljyseos, juusto, jäätelö ja maitojauhe, liha, kananmunat, herne, ruis, vehnä, ohra ja kaura sekä niiden jyvistä tehdyt jauhot, leseet, maltaat, suurimot ja hiutalet. Lihan ja maitotaloustuotteiden osalta ylimääräinen vähennys laskettaisiin ottaen huomioon, että lihasta saadaan tehdä puolitoistaker-
tainen ja maitotaloustuotteisiin sisältyvästä maidosta 1,9-kertainen alkutuotevähennys, vastavasti korotetusta määrästä. Niin ikään ylimääräinen vähennysoikeus koskisi liikevaihtoverolain 4 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja rehu- ja lannoiteaineita sekä apteekkitavaroita.

Tupakkatuotteet on myytävä tupakkaverosta annetun lain (875/79) säännöksistä johtuen vähittäismyyntipäällykseen kiinnitetyn hintalipukkeen osoittamaan hintaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ylimääräinen vähennysoikeus koskisi myös tupakkaveron alaisia tupakkatuotteita. Vähennysmenettelyn mahdollistamiseksi valtiovarainministeriö vahvistaisi tarpeellisin osin tavara-kohtaisesti ne perusteet, joiden mukaan edellä

mainittu ylimääräinen vähennys lasketaan. Ylimääräinen vähennys tehtäisiin kesäkuun 1983 myynnin verotusarvoa laskettaessa.

Ylimääräisen ostovähennyksen myöntäminen vähentää liikevaihtoveron tuottoa noin 100 miljoonaa markkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ylimääräisestä ostovähennyksestä liikevaihtoverotuksessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen lisäksi mitä voimassa olevassa liikevaihtoverolainsäädännössä on säädetty, saadaan myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollisen hallussa toukokuun 31 päivän 1983 päättyessä olleiden jäljempänä mainittujen tavaroiden osalta noudattaa tämän lain säännöksiä.

2 §

Myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää 2/16:

1) rukiin, vehnän, ohran tai kauran jyvänä, myös kuivatettuina ja lajiteltuina taikka mainituista jyvistä tehtyjen jauhojen, leseiden, maltaiden, suurimoiden tai hiutaleiden, herneen, myös kuivatettuna tai lajiteltuina ja kananmunien, myös lajiteltuina, alkutuottajille maksetusta ostohinnasta tai mainittuihin jalosteisiin sisältyvästä liikevaihtoverolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitusta tavarasta alkutuottajalle maksetusta ostohinnasta;

2) lihan ruhoina, ruhon osina tai luuttomaksi leikattuna, alkutuottajalle maksetun ostohinnan puolitoistakertaisesta määrästä;

3) meijerivoihin, voi-kasviöljysekseen, juustoon, jäätelöön tai maitojauheeseen sisältyvän maidon osalta liikevaihtoverotuksessa vähennetyt tavoitehinnan 1,9-kertaisesta määrästä;

4) paahattomasta kahvista maahantuojan maksamasta liikevaihtoverotuksessa vähennyskelpoisesta ostohinnasta ja saman osan paahdettuun kahviin sisältyvän paahattoman kahvin mainitusta ostohinnasta;

5) liikevaihtoverolain 4 §:n 2 ja 3 momentissa

tarkoitettujen tavarain alkuperäiseltä valmistajalta taikka apteekkitavaralaissa tarkoitettulta apteekkitavaratehtaalta tai apteekkitavarakaupalta hankimiansa tai itse maahantuomiensa tavarain ostohinnasta;

6) rehutehtaansa varastossa olevien rehujen valmistuksessa käyttämiensä liikevaihtoverolain 4 §:n 1 ja 2 momentin nojalla verotta hankittujen raaka-aineiden ostohinnoista.

Milloin edellä mainitut tavarat on maahantuotu, käytetään vähennyksen laskemisperusteena vastaavasti maahantuojan maksamaa ostohintaa, tai, milloin on kysymys elintarvikejalosteesta, arvoa, joka vastaa maahantuojan jalosteeseen sisältyvän edellä tarkoitettun alkutuotteen osalta maksamaa hintaa.

Valtiovarainministeriö vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan 1—4 ja 6 kohdissa tarkoitettujen vähennykset lasketaan.

3 §

Myyntitarkoitukseen hankituista tupakkatuotteista, joiden vähittäismyyntihintaan sisältyy 14 prosentin verokannan mukaan laskettu liikevaihtovero, saa verovelvollinen myynnin verotusarvoa laskettaessa vähentää määrän, joka vastaa 2/16 tupakkaverosta annetun lain (875/79) 4 §:ssä tarkoitettua tupakkatuotteen vähittäismyyntihinnasta.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen vähennykset saadaan tehdä myynnin verotusarvoa kesäkuulta 1983 laskettaessa.

5 §

Jos tässä laissa tarkoitettuja vähennyksiä ei voida myynnin verotusarvoa kesäkuulta 1983 laskettaessa tehdä täysimääräisinä, noudatetaan vähentämättä jääneen määrän vähentämisessä soveltuvien osin liikevaihtoverolain 22 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä.

Myynnin verotusarvoa tässä laissa säädettyjen perusteiden mukaan laskettaessa ja muutoinkin on soveltuvien osin voimassa, mitä liikevaihtoverosta on säädetty.

6 §

Saadakseen hyväkseen tässä laissa tarkoitetut vähennykset verovelvollisen on laadittava inventointiluettelo toukokuun 31 päivän 1983 päättyessä hallussaan olevista edellä mainituista tavaroista ja niiden määristä.

7 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1983.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1983

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Jermu Laine*

